

WITTE GATEN

GUIDO BOTTINGA

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Van Guido Bottinga verschenen bij Lemniscaat:

Winterkampioen
De verwanten

© Guido Bottinga, 2015
Omslag: Marc Suvaal, Lemniscaat
Afbeelding: whitehole_620, www.pbs.org
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2015
ISBN 978 90 477 0724 0
NUR 300

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux waardoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

*Opgedragen aan Theo Hollenberg sr.
Een bijzondere man.*

In Eden was een paradijselijke tuin waar toen de mens nog mocht zijn. Er bevonden zich daar wonderlijke bomen. In het midden van de Hof van Eden stond de boom van het leven.

Die nacht sliep ik niet. Onvermoeibaar las ik door. Tot ik het boek helemaal uit had.

Het was halfzes in de ochtend en nog helemaal donker. Ik liep de tuin in van het hotelletje. Onthutst. En nog veel meer: ontroerd.

Het was een maanloze nacht. De sterrenhemel was prachtig. Net zoals toen, lang geleden, op die avond in Den Haag. En daar, in die donkere tuin in Indonesië, onder de sterren, viel alles op zijn plek. Ik realiseerde me tot in iedere vezel van mijn lijf dat datgene waar hij en ik het al die jaren samen over hadden gehad, niet alleen een wiskundige mogelijkheid was. Het was zoveel meer dan dat. Het was een realiteit.

Witte gaten zijn bronnen van schepping en leven. Ze bestaan in alle maten: zo groot als zonnen en niet groter dan de vlam van een kaars. Ze ontstaan wanneer een intelligentie ze voedt met een schepingsgedachte.

Ik kreeg het op een wonderlijke manier warm. Als dat zo is, schoot er door me heen, dan zijn wij mensen aan de goden verwant, precies zoals de oude filosofen al zeiden. En dan hadden dus ook de mystici uit de Himalaya gelijk: gedachten en ideeën scheppen hun eigen realiteit.

Ik keek naar de hemel en zag de Melkweg. Mijn gedachten gingen terug naar die avond op het dak. O ja, hij had gelijk! Ik had het altijd geweten, maar er was ook altijd die knagende twijfel geweest. Nu wist ik het zeker. De tranen stroomden over mijn wangen. Ik hield van hem. En ik miste hem. Nog iedere dag.

Ik wist wat me te doen stond.

Eindelijk.

ONTMOETINGEN

Opeens stonden ze in mijn kamer. Sven en zijn moeder. En daarnaast Simone. Onze blikken ontmoetten elkaar een kort moment, maar lang genoeg voor mij om haar plan te doorgronden. En zij begreep onmiddellijk dat ik haar doorhad. Op haar lippen verscheen de glimlach van een deurwaarder.

Ik deed mijn best om hem niet aan te kijken. Sven, die vreemde jongen die een etage onder ons woonde. Hij was minstens twee jaar ouder en een halve kop groter dan ik. Door zijn donkere, voortdurend alerte ogen en zijn lome tred had hij iets weg van een roofdier. Dat was een van de redenen waarom ik hem in de vijf maanden dat Simone en ik in de flat woonden zorgvuldig uit de weg was gegaan. Van zijn kant had Sven, zoals je dat van een oudere jongen mag verwachten, mijn bestaan volkomen genegeerd. Bij toevallige ontmoetingen in het portiek of op school gleden we langs elkaar alsof de ander niet bestond. Voor mij een leefbaar en geruststellend evenwicht.

Een kwartier later liepen we, volgens het plan van Simone, samen over straat. We hielden ons zwijgen zo lang mogelijk vol. Ik realiseerde me goed dat Sven ook verlegen was met de situatie. Er moest hem door zijn moeder een enorme beloning in het vooruitzicht zijn gesteld, of misschien wel straf – het was me door de muren van de gehorige flatwoningen heen opgevallen dat er vaak geschreeuwd en gehuild werd bij Sven thuis. Bij ons in huis ging het er gelukkig een stuk harmonieuzer aan toe.

Ondertussen dacht ik na over hoe het mogelijk was dat ik me zo door Simone in de luren had laten leggen. Al snel moest ik vaststellen dat ik het had kunnen weten: een paar dagen eerder had ik haar met de moeder van Sven zien smoezen bij de buitendeur van onze flat. Stom van me dat er toen geen lampje bij me was gaan branden, want

Simone moet toen haar klaagzang over mij hebben afgespeeld: ik zat altijd maar binnen, speelde met niemand, at slecht, enzovoort. Ik was in haar ogen een boekenwurm. Een uitstervend mensensoort dat lezend zijn tijd doorbrengt en herkenbaar is aan een bleke huid, magere gestalte en slechte conditie, en dat lijdt aan een vitamine-D-tekort. Simone had daar een simpele remedie voor: buiten spelen. Ze hanteerde daarbij een ijzeren logica: van buiten spelen wordt een kind moe en krijgt het honger, waardoor het beter gaat eten. En als bonus kreeg ik ook nog eens vrienden. Vrienden...

Ik hoorde Simone op zulke momenten altijd lijdzaam aan in het volle vertrouwen dat ik de zwaartekracht aan mijn zijde had. Het was me opgevallen dat deze natuurwet ook in de opvoeding van kracht was. Een kind iets laten doen wat het niet wil, staat gelijk aan het tegen een berg omhoog duwen van een zwaar voorwerp. Dat kost aandacht, tijd en energie. En daar wil het bij ouders, ook bij Simone, nog wel eens aan ontbreken. Dus als zij wilde dat ik gerechten at die ik niet lustte en me dwong tot activiteiten waar ik geen zin in had, dan verzette ik me niet, vereenzelvigde me met een zak zand en liet Simone het werk doen. Het kwam er dan meestal op neer dat ze haar inspanningen snel staakte, mij weer van de helling naar beneden liet glijden en zich vervolgens beperkte tot wat gemopper en geklaag.

Verder was ik niet zo'n lastig kind: ik was in de regel braaf en hield me keurig aan de meeste regels die Simone me oplegde. Ik deed dat ook omdat ik had ervaren dat ze me op deze manier vaker met rust liet, zodat ik lekker mijn eigen gang kon gaan.

Maar die middag had Simone me dus verrast.

Simone, mijn moeder. Ik was gek op haar. Dat was de enige reden dat ik niet was gaan gillen, me in mijn jas had laten hijsen en met Sven was meegegaan. Ik deed het voor háár. Omdat ze geen atletische, vrolijke en populaire zoon had gekregen, verdiende ze het om in ieder geval een zoon te hebben die niet al te moeilijk deed.

Daarom liep ik met Sven over straat. Sven, aan wie blijkbaar door onze moeders het talent werd toegedicht mij in een gezonde, populaire jongen te kunnen veranderen.

Op dezelfde wijze waarop we al maanden zonder woorden wisten te communiceren, waren Sven en ik het onmiddellijk eens geworden dat dit onzin was. Maar we zouden het spel meespelen. Er zou

gewoon niets gebeuren die dag. Rond vier uur zouden we naar huis gaan en door middel van onze specialiteit, non-verbale communicatie, zouden onze moeders begrijpen dat ook Sven niet in staat was iets aan mij te veranderen. En door de zwaartekracht zou alles weer op zijn plekje vallen.

We waren naar een speeltuintje achter een flatgebouw gelopen, waar Sven op het zitje van een schommel de zak drop uit zijn zak had gehaald die Simone ons had meegegeven. Zonder te protesteren accepteerde ik dat hij de zak helemaal in zijn eentje leeg at; het was zijn troostbeloning voor een ook voor hem verloren middag.

Terwijl we schommelden, lanterfantten en – natuurlijk – zwegen, kroop de middag voorbij. In deze verdraagbare toestand kwam verandering toen een gedrongen jongen de speeltuin binnen kwam lopen. Hij ging op een bankje zitten. Van zijn aanwezigheid ging iets dreigends uit. Stiekem observeerde ik hem. Hij had een kogelrond hoofd, kort geknipte blonde haren en kleine oren die als een vreemd soort groente aan zijn hoofd groeiden. Zijn lichtblauwe ogen keken voortdurend onrustig om zich heen, maar richtten zich uiteindelijk onheilspellend op ons.

Hoewel de jongen ons niet had gegroet, was het duidelijk dat hij en Sven elkaar kenden. Na een minuut of twee stond Sven plotseling op. Hij tikte op mijn schouder en maakte met een hoofdknikje duidelijk dat ik mee moest komen. Terwijl we op hem af liepen, wierp de jongen geringschattend blikken op mij. Ik ging iets dichterbij Sven lopen.

‘Ha die Hans,’ zei Sven. De onderdanigheid en gemaakte jovialiteit in zijn stem ontgingen me niet.

De jongen keek Sven, maar vooral weer mij, onderzoekend aan. ‘Wie is dat?’ vroeg hij met een gezicht alsof hij naar een dode muis keek.

‘Dit is Niels, mijn buurjongen.’ Sven legde beschermend zijn arm om mijn schouder. Ik waardeerde dat.

Hans ging staan en snoof. Zijn beweeglijke ogen maten mij, wikten en wogen. Zijn oordeel was kort en onverbidlijk: ‘Met hem kunnen we niets.’ Met een kort armgebaar maakte Hans kenbaar dat hij verwachtte dat Sven hem zou volgen. Het was duidelijk dat ik niet geacht werd mee te komen.

Een licht gevoel van vernedering maakte zich van me meester,

maar dat viel in het niet bij de warme golf van hoop die me overspoelde. Ik vergaf Sven nu al dat hij me hier alleen achter zou laten. Ik zou hier nog een uurtje rondhangen en dan heerlijk naar huis gaan.

Maar Sven was nog niet zover. ‘Hans, wacht,’ protesteerde hij, ‘Niels kan toch mee? Hij is zeven. Hij is een beetje klein voor zijn leeftijd. Toch, Niels?’ Sven keek me bijna smekend aan.

Ik zag hoeveel moeite het hem kostte Hans te weerstaan. Blijkbaar was de beloning – of straf! – die hem thuis stond te wachten zodanig dat hij besloten had voor mij te strijden. Ik begreep het en vergaf hem alweer. Ondertussen sloeg ik mijn ogen neer en onderdrukte de neiging om de waarheid te zeggen over mijn leeftijd.

‘Kom op, Hans, doe niet zo flauw,’ probeerde Sven opnieuw.

Hans keek Sven met een vies gezicht aan. ‘Oké dan,’ zei hij uiteindelijk, ‘als jij hem per se mee wilt nemen, dan moet dat maar. Maar hij is jóúw vriendje, niet het mijne.’

Sven knipoogde naar me, legde zijn arm om mijn schouder en fluisterde: ‘Doe precies wat ik zeg.’

Dat nam ik me heilig voor.

We volgden Hans, die onverschillig met zijn handen in zijn zakken straten overstak. We liepen door een duinpark en het bruggetje over van het afwateringskanaal. We naderden het Statenkwartier, waar grote dure huizen stonden. Bij een kruispunt hield Hans halt.

‘Wat gaan we eigenlijk doen?’ vroeg Sven.

Hans wreef bedachtzaam over zijn kin. Gespannen wachtten Sven en ik op zijn antwoord. ‘We gaan belletje trekken.’

Ik schrok, maar Sven reageerde enthousiast. ‘Gaaf! Waar?’

Hans fronste zijn voorhoofd. ‘Bij Bergmans.’

Ik merkte dat Sven even zijn adem inhield.

‘Wie is Bergmans?’ fluisterde ik.

‘Bergmans is een kinderlokker,’ antwoordde Sven.

Ik hapte naar adem. Kinderlokkers, daar was ik voor gewaar-schuw. Hoewel ik geen idee had wat ik me erbij voor moest stellen, greep iedere gedachte aan het verschijnsel kinderlokker me altijd bij de keel. Alleen al het idee dat er vreemde mannen – altijd mannen! – bestonden die kinderen lijmen met snoep, aabare konijntjes en andere verleidingen, om daarna mysterieuze, vreselijke dingen met ze te doen, boezemde me een dodelijke angst in.

‘We kunnen natuurlijk ook iets anders gaan doen,’ probeerde Sven. ‘Naar de haven of zo.’ Ik was Sven onnoembaar dankbaar voor deze poging. Maar Hans was onvermurwbaar. ‘We gaan naar Bergmans. Of zijn jullie soms bang?’

‘Natuurlijk niet,’ antwoordde Sven plotseling onverschrokken. Maar ik voelde dat hij net zo bang was als ik. Ik ging weer wat dichterbij hem staan; we hadden opeens toch een band.

Hans keek naar mij. ‘Jij doet het zeker wél in je broek voor kinderslokkers?’

Ik schudde mijn hoofd en deed mijn best mijn onderlip in bedwang te houden, die was gaan trillen.

Sven en ik liepen vlak achter Hans een brede laan in met grote vrijstaande villa’s met voortuinen. ‘Bergmans is een oude pedo,’ vertelde Hans. ‘Hij lokt kinderen zijn huis binnen en als hij ze eenmaal heeft, zie je ze nooit meer terug. Hij heeft altijd de gordijnen dicht, zodat niemand kan zien wat hij allemaal met die kinderen doet.’

‘Ik heb gehoord dat hij een zoon heeft die knettergek is,’ deed Sven er nog een schepje bovenop.

‘Dat is een gevaarlijke debiel,’ bevestigde Hans. ‘Daar moet je echt voor uitkijken. Hij is heel groot en beresterk.’

Ik voelde me ellendig en mijn benen werden zwaar. Hoe verlangde ik naar mijn moeder.

Plotseling hield Hans zijn pas in. We stonden voor een grote oude villa. De muren waren van donkerrode bakstenen en op het dak lagen oranje pannen die met mos waren begroeid. Het huis zag er verwaarloosd uit; de verf op de kozijnen bladderde af en de voortuin was verwilderd. ‘Hier is het,’ zei Hans op samenzwerende toon.

Ondertussen was het zacht gaan regenen. Ik zette de capuchon van mijn rode jas op.

‘Hij is thuis,’ siste Hans. ‘Ik denk dat hij ons al heeft gezien. Meestal kijkt hij stiekem door een kier van het gordijn.’

Ik keek even naar de gesloten gordijnen en trok de capuchon over mijn ogen. Vroeger werkte dat: ik geloofde dat als ik de wereld niet kon zien, ik onzichtbaar was.

‘Luister,’ zei Hans tegen Sven terwijl hij de zoveelste geringschattende blik op mij wierp, ‘als dat vriendje van jou echt zo’n gave gast is, moet hij dat maar eens laten zien.’ Hans zweeg even en er verscheen een sardonisch lachje op zijn mond. ‘Dit is het plan: jouw

kleuter loopt naar de voordeur, wij kijken of er ondertussen niemand aankomt en dan belt hij aan. En dan gaan we er met zijn drieën vandoor.'

Sven pakte mij zacht bij mijn bovenarm. 'Heb je dat gehoord?'

Ik keek hem aan en probeerde wanhopig de draad op te pakken van onze tot nu zo succesvol verlopen woordeloze conversatie: 'Doe me dit niet aan,' schreeuwde ik hem geluidloos toe. Het mislukte compleet. In plaats van mijn hand te pakken en samen naar huis te gaan, duwde hij me zacht het tuinpad op. 'Ga maar,' fluisterde hij. 'Ik hou je vanaf hier wel in de gaten.'

Nog nooit had ik me zo verraden gevoeld door iemand die niet mijn vriend was. Ik besepte dat ik eraan moest geloven. Ik kon geen kant uit. En weglopen had geen zin; ik kon waarschijnlijk niet eens in mijn eentje de weg naar huis terugvinden.

Even later liep ik het tuinpad op, mijn ogen gericht op een donkere kier tussen de gordijnen. Ik dacht dat ik wat zag bewegen, iets glinsterends, misschien twee gemene oudemannenogen. Het deed me denken aan het sprookje van Hans en Grietje. Hoewel ik het bestaan van heksen altijd als totaal ongeloofwaardig had beschouwd, kwam de mogelijkheid dat ik zelf straks opgesloten zou zitten in een kooi op een donkere zolder me plotseling heel realistisch voor. Een koude rilling trok over mijn rug. Ik bleef staan en draaide me wanhopig om. Sven stond bij het tuinhok. Met nerveuze gebaren maakte hij me duidelijk dat ik door moest lopen. Ik liep weer drie stappen, bleef staan, draaide me weer om. 'Sven, ik...'

'Ssst,' deed Sven en wees onverbiddelijk naar de deur.

Als een veroordeelde op weg naar het schavot liep ik verder. Toen ik de deur tot op drie passen genaderd was, werd de angst me te machtig. Verlamd bleef ik staan. Mijn hele korte leven verscheen als een soort tableau voor mijn ogen. Ik zag mezelf als eenjarige lachend op schoot bij Simone. Iets ouder, ernstig met meccano spelend op het kinderdagverblijf. Op driejarige leeftijd, terwijl ik mezelf leerde lezen met de ondertiteling op televisie. In een verhuiswagen zittend, met Simone op weg naar Den Haag. Op mijn nieuwe school, achter mijn rug om uitgelachen door een groepje jongens.

Ik schrok, een hand op mijn schouder. Abrupt verdwenen de beelden. Sven stond naast me.

'Wat doe je? Bel gewoon aan,' siste hij.

Ik hief mijn arm op naar het knopje van de bel, maar kon er niet bij. Ik ging op de drempel van de voordeur staan. Nog steeds was het te hoog. Met een hulpeloze blik in mijn ogen draaide ik me om naar Sven. Tot mijn schrik zag ik dat hij al weer bijna bij het tuinhek was. Ik liep snel achter hem aan. ‘Sven?’

Sven keek om en kwam onmiddellijk teruglopen. ‘Wat is er?’

‘Ik... ik kan er niet bij.’

‘Kom op, Niels,’ fluisterde Sven. Hij liep met grote passen naar de deur en sleurde me aan mijn arm achter zich aan. Bij de deur pakte hij me met twee armen om mijn middel en tilde me op. ‘En nu aanbellen!’

Ik kon nu bij de bel en drukte op het kleine zwarte knopje. Op het moment dat ik dat deed, klonk er een oorverdovend, door merg en been gaand gebrul, alsof er een leeuw vlak achter de deur stond. Geschrokken liet Sven mij los en ging ervandoor. Ik wilde hem achterna gaan, maar voelde dat mijn voeten niet op de grond stonden. Ze bungelden hulpeloos in het luchtledige.

Ik hing met mijn capuchon aan een koperen deurklopper. Als een ouderwetse trekpop.

Ondertussen zag ik Sven door het tuinhek verdwijnen. Ik wilde gillen, maar besepte dat Bergmans me dan zou kunnen horen en de oren van kinderlokkers, zo stelde ik me voor, waren vast heel gevoelig voor het gehuil en geschreeuw van kinderen. Dus hield ik mijn mond en probeerde wanhopig en met alle kracht die ik in me had, los te komen van de deur. Hierdoor bonkten de hakken van mijn schoenen tegen de voordeur, waardoor ik toch de ongewenste aandacht op me vestigde. Ik staakte mijn pogingen en veranderde weer in een machteloze trekpop. Het leeuwengebrul stierf langzaam weg.

‘Sven!’ jammerde ik zacht.

‘Niels, kom!’ klonk de stem van Sven uit de verte. Daarna werd het stil.

Angstvallig probeerde ik met mijn hand bij mijn capuchon te komen. Tevergeefs. Ik realiseerde me hoe een vis zich moet voelen als hij in een net uit het water wordt getrokken. Nieuwe strijd lust nam bezit van me: ik was geen vis. Daarom zette ik allebei mijn voetzolen tegen de deur en probeerde me af te zetten, met als enige resultaat dat ik even geen adem kreeg. Licht duizelig liet ik mijn benen weer zakken.

Een tel later stond mijn hart stil: er klonk geluid achter de deur.

Ik hoorde in het huis deuren die werden geopend en voetstappen. Voetstappen die steeds dichterbij kwamen. Een afschuwelijk gevoel van verslagenheid overviel me. Ik was dus toch een vis, een vis op het droge. Het enige wat ik nog kon doen was teruggrijpen op een oude strategie: ik sloot mijn ogen en was er niet meer.

De deur werd met een ruk geopend en met deur en al zwaaide ik de hal van het grote huis binnen. Ik opende mijn ogen en zag op weg naar binnen een kolossale gestalte voorbij schieten. De deur kwam tot stilstand. Ik keek op de rug van een man die zich niet bewust leek van mijn aanwezigheid. Hij stapte over de drempel naar buiten en keek verbaasd om zich heen. Pas toen hij zich omdraaide om weer naar binnen te gaan, ontmoetten onze ogen elkaar.

Ik zag een enorme man. Hij had grijs haar dat op een vreemde manier, als Mickey Mouse-oren, recht op zijn schedel stond. Zijn gezicht had een rode teint en zijn huid was gerimpeld. Twee opvallende blauwe ogen keken mij aan. Er verscheen een frons op zijn gezicht. Zijn ogen werden even heel groot, om meteen daarna te veranderen in twee spleten. De verbazing op zijn gezicht maakte plaats voor nieuwsgierigheid. Hij maakte een voorzichtig stapje in mijn richting en boog zich voorover. Ik sidderde.

‘Wie ben jij?’ Zijn stem was laag, maar door de nieuwsgierige ondertoon klonk het muzikaal. ‘En waar kom jij vandaan?’ Terwijl hij dat vroeg, schoten zijn ogen even naar de hemel.

In een poging het te laten lijken alsof het normaal voor me was om aan deuren te hangen, probeerde ik onverschillig mijn schouders op te halen. Dat mislukte jammerlijk. Angstig wierp ik een blik in het huis. Ik staarde in een donkere gang en ik dacht aan alle kinderen die hier moesten zijn verdwenen. Totale wanhoop maakte zich van me meester. Niemand kon mij meer redden. Nog even en ik zat in een kooi op zijn zolder.

‘Krijg ik nog antwoord?’ vroeg de man. Het klonk niet onvriendelijk, maar dat stelde me niet gerust. Kinderlokkers, wist ik, waren in het begin altijd aardig. Ik besloot dat ik geen andere keuze had dan open kaart te spelen. ‘Ik heet Niels en ben aan het belletje trekken,’ zei ik zacht.

Er verscheen een geamuseerde gloed in zijn ogen. ‘Hmmm, belletje trekken?’ Zijn stem werd opeens een stukje hoger. ‘En lukt dat een beetje?’

Ik schudde mijn hoofd.

‘Ben je alleen?’

Ik rook opeens een miniem kansje. ‘Nee, ik ben zeker niet alleen. Ik ben met Sven en Hans. Ze weten dat ik hier ben.’ Hij moest begrijpen dat hij mij niet ongemerkt in zijn huis kon laten verdwijnen en dat Sven en Hans nu al de politie hadden gewaarschuwd. Ze waren hoogstwaarschijnlijk al onderweg.

‘Waar zijn de anderen dan?’

‘Vlakbij.’

De man keek naar buiten. ‘Ik zie niemand. Vertel me nu eens hoe je aan die deur bent komen te hangen.’

‘Sven heeft me opgetild omdat ik niet bij de bel kon. Ik... ik schrok heel erg van de leeuw en toen –’

‘Dat was geen leeuw,’ onderbrak hij me. ‘Dat was Matthijs.’

‘Matthijs?’ vroeg ik verbaasd.

‘Mijn zoon.’

Ik herinnerde me wat Hans over die zoon had gezegd: die oersterke en levensgevaarlijke debiel. Nu wist ik dat hij ook nog brulde. Dit huis was nóg vreselijker dan ik voor mogelijk had gehouden.

‘Ga eens verder met je verhaal,’ zei de man op plotseling strenge toon. ‘Je was aan het belletje trekken en toen werd je bang.’

‘Ja,’ antwoordde ik bedeesd. ‘Sven liet me los. En toen hing ik aan de deur en kon ik niet meer weglopen.’

Opeens verschenen er allemaal rimpeltjes in het gezicht van de man. Rimpels die bewogen. Hij lachte.

Ondertussen zochten mijn ogen naar een spoor van Sven of Hans. Ik spitste mijn oren om te luisteren of ik misschien al het geluid van sirenes hoorde.

Niets.

Ik hing weerloos en moederziel alleen aan de deur bij een kinderlokker die zich langzaam maar zeker leek te realiseren dat hem zo maar een mooie prooi in de schoot was geworpen. Ik bekeek hem eens goed: hij was echt reusachtig groot, minstens een kop groter dan Simone. Weer viel zijn haar me op, dat als bossen verwilderd duingras uit zijn hoofd stak. Hij droeg een donker pak, een wit overhemd, maar het meest opvallend was een blauw geruite theedoek die in de kraag van zijn overhemd was gepropt. Ik zag sporen van etensresten in zijn mondhoeken. Ik wilde niet denken aan wat hij aan het eten was.

De lach verdween weer van zijn gezicht en maakte plaats voor ernst. ‘Dat is werkelijk heel apart, een jongetje dat zomaar uit de hemel lijkt te zijn gevallen. Ik zou je even binnen moeten vragen voor een kopje warme chocolademelk, maar daar heb ik nu geen tijd voor.’ Toen zag ik plotseling twee enorme handen op me afkomen. Hij tilde me op en ik voelde mijn capuchon loskomen van de deureklopper. Een tel later stond ik weer met mijn beide benen op de grond. Een stem in me zei dat ik weg moest rennen, maar in plaats daarvan staarde ik de man verlamd aan.

Hij greep naar de zak van zijn jasje en haalde er iets uit. Een reep chocola. Ik schrok. Dit was het bewijs: kinderlokkers hebben altijd snoep bij zich! Ik zette me schrap om het op een sprinten te zetten, maar dat was niet nodig. Hij stopte de reep in mijn hand en zei: ‘Ga nu maar snel ergens anders spelen. Mijn eten wordt koud.’ De man wilde de deur sluiten, maar op dat moment werd zijn aandacht getrokken door iets blauws dat tussen hem en mij door vloog: een grote blauwe vlinder. Gebiologeerd staarden we naar dat sprookjesachtige diertje dat langzaam opsteeg. Pas toen het boven het dak van het huis uit het zicht verdween, werden we ons weer bewust van elkaars aanwezigheid. ‘Dat is vreemd,’ zei hij, ‘een blauwe ulysses. Die zie je nooit in Nederland.’ Een verstild moment keek hij me nog één keer aan en sloot toen de deur.

Ik knipperde met mijn ogen. Ik was even zo beduusd dat ik vergat om weg te lopen. Toen hoorde ik de stem van Sven, die mijn naam riep. Met een kalmte die mezelf verwonderde, wandelde ik de tuin uit. Ondertussen keek ik nog één keer om om te zien of hij niet toch achter me aan kwam.

Zodra ik het tuinhek uit was en op het trottoir kwam, zag ik ze. Sven en Hans kwamen verderop achter een grote struik vandaan. Ze wenkten me. Ik liep snel naar ze toe en samen zetten we het op een rennen.

Om de hoek, uit het zicht van meneer Bergmans, maakte Hans met een handgebaar duidelijk dat we konden stoppen. Hij bekeek me van top tot teen. ‘Hoe oud ben je nu eigenlijk écht, Niels?’ vroeg hij. Het was de eerste keer dat hij me bij mijn naam noemde. Ik vatte dat op als een begin van respect.

‘Zes,’ antwoordde ik. Het kon me niets meer schelen wat hij van mij of Sven zou vinden.

‘Dacht ik al.’ Hij wierp een verwijtende blik op Sven. Toen richtten zijn ogen zich weer op mij. ‘Was Bergmans thuis?’

Ik knikte. ‘En zijn zoon was er ook.’

‘Dan heb je geluk dat je hier nog staat.’

Een siddering schoot door mijn lijf.

Hans’ blik veranderde: er verscheen nieuwsgierigheid in zijn ogen. ‘Wat heb je daar in je hand?’

‘Chocola. Van meneer Bergmans gekregen.’

Hans pakte de reep uit mijn hand en beet er een stuk af. Een tweede stuk gaf hij aan Sven. Hij keek even naar de overblijvende chocolade in zijn hand, leek even te twifelen of hij mij ook iets zou geven, maar stak het na een korte aarzeling toch maar in zijn eigen mond. Hij knipoogde naar Sven. ‘Geen verkeerd ventje, die Niels, maar hij is gewoon nog te klein. Hij moest maar eens naar huis. Ga je mee naar de haven?’

Sven keek op zijn horloge. Ik kon zien dat het tien voor vier was. Het was zeker een kwartier lopen naar huis. We wisselden een korte blik uit. We begrepen elkaar.

‘Ik moet naar huis,’ zei ik.

‘Ga maar,’ antwoordde Sven.

‘Hoe moet ik ook al weer lopen?’

Hij wees naar een brede zijstraat. ‘Als je die weg rechts inslaat en bij de stoplichten linksaf gaat, kom je bij de Sportlaan.’

Terwijl Hans wegliep drukte Sven het stuk chocola in mijn hand dat hij van Hans had gekregen. Ik ging naar huis.

‘En, hoe was het?’ vroeg Simone met een stralend gezicht. Aan de blauwe joggingbroek die ze droeg kon ik zien dat ze aan het schoonmaken was. Ze had haar haren opgestoken en haar voorhoofd glinsterde van het zweet. Net als heel veel jongetjes van mijn leeftijd vond ik dat mijn moeder de mooiste vrouw van de wereld was. En ik vond het een storende gedachte dat er volwassen mannen waren die daar net zo over dachten. Een handicap was dat ik geen vader had en ik voortdurend rekening moest houden met onverwachte concurrentie als het ging om de genegenheid van Simone. Ik had al veel mannen zien langskomen. Op het eerste gezicht leek het er altijd op dat ze het van me wonnen, maar ook hier rekende ik op de werking van natuurwetten: moederliefde wint altijd van die andere, vreemde, vorm van liefde.

‘Ging wel,’ antwoordde ik. ‘Ik werd moe en wilde naar huis.’

Simone knikte begripvol. ‘Je bent natuurlijk niet gewend aan buiten spelen en dan word je snel moe. Maar dat is juist goed: uitgeputte kinderen eten beter, slapen beter en groeien beter.’ Ze glimlachte om haar eigen gelijk. ‘Is Sven ook naar huis?’

‘Nee, Sven wilde naar de haven.’

‘Naar de haven? Dat is hartstikke ver weg. Daar mag je helemaal niet komen.’

‘Dat weet ik. Daarom ben ik maar naar huis gekomen.’

‘Daar deed je goed aan.’

Tevreden en ook wel gerustgesteld ging ik televisie kijken. Ik wist dat mijn opmerking over Sven bij Simone zou gaan gisten. Ze zou hem uiteindelijk toch geen geschikt vriendje voor me vinden. Ik dacht nog even aan hem. Hij was, alles in aanmerking nemend, niet eens onaardig geweest. Maar wat kon het me verder ook schelen; ik zou toch niet meer met hem hoeven te spelen. En dat zou hij vast niet erg vinden. Ik rekende erop dat ook hij niet enthousiast over mij zou rapporteren.

Die avond aten Simone en ik samen. Ik had de naam een moeilijke eter te zijn. Daar zat wel iets in: ik lustte niet veel meer dan kippenpastei, patat en pizza margherita.

‘Heeft het gesmaakt?’ vroeg ze terwijl ze de lege borden op elkaar stapelde.

Ik knikte. Ook over vissticks met appelmoes deed ik meestal niet moeilijk.

‘Ik heb de moeder van Sven gesproken. Ze heeft niet veel uit hem kunnen krijgen, maar ze had wel de indruk dat samen spelen voor herhaling vatbaar is.’ Simone liep de keuken uit.

Ik dacht na over deze opmerking, die me toch rauw op het dak viel. Sven stelde me teleur. Ik moest iets bedenken. Ondertussen zat ik ook nog steeds te tobben over de ontmoeting met meneer Bergmans. Waarom hij me had laten ontsnappen was me niet duidelijk, maar ik wist wel dat ik door het oog van de naald was gekropen.

‘Straks komt Eric,’ zei Simone terwijl ze de keuken weer binnen kwam lopen. ‘Ik heb nachtdienst. Hij brengt je morgenochtend naar school. Heel misschien zie ik je nog bij het ontbijt.’

Simone werkte in die tijd als verpleegster in een ziekenhuis. Soms

had ze avond- of nachtdiensten en paste Eric op. Eric, haar vriend, was een concurrent van de buitencategorie gebleken. Hij was al bijna twee jaar in ons leven én de reden dat we een halfjaar geleden van Groningen naar Den Haag waren verhuisd. Hoewel ik hem nog altijd als een buitenstaander zag, moest ik toegeven dat Eric van alle mannen die Simone aan me had voorgesteld, de meest geschikte was. Hij was vriendelijk, en belangrijker nog: hij was niet veeleisend. Nooit had hij de neiging om iets met mij te ondernemen. Vorige vriendjes van Simone wilden met me gaan sporten, of andere dingen doen waar ik een hekel aan had. Als Eric er was kon ik rustig mijn gang gaan, lezen of televisie kijken. Soms keken we samen. En net als ik hield hij van chocolademelk.

‘Doen we nog een spelletje voor je weggaat?’ Ik was dol op spelletjes.

Simone keek op haar horloge. ‘Oké, ik kleeft me even om en dan hebben we nog samen een halfuurtje.’

Tien minuten later zaten we tegenover elkaar aan de keukentafel te kwartetten. Ik kon me niet bedwingen het te vragen.

‘Mama?’

‘Ja, Niels?’

‘Waarom stoppen ze een kinderlokker niet in de gevangenis als ze weten waar hij woont?’

Simone keek me verbaasd aan. ‘Waarom vraag je dat?’

‘Zomaar.’ Ik merkte dat dit antwoord haar niet beviel.

‘Is er iets gebeurd?’

‘Nee.’

‘Heb je soms iets op tv gezien?’

‘Nee.’

‘Waarom vraag je het dan?’

‘Zomaar.’

Simone legde haar kaarten neer. ‘Bij jou bestaat er geen “zomaar”. Wat is er gebeurd?’

Ik haalde mijn schouders op en zag de argwaan op Simones gezicht plaatsmaken voor bezorgdheid.

‘Is er iets vervelends gebeurd?’

‘Niet echt.’

‘Heeft een vreemde iets met je gedaan?’

‘Een beetje.’

In Simones ogen verscheen de blik van een roofkat. ‘Niels, wat is er aan de hand?’

‘Ik was vanmiddag bij een kinderlokker aan de deur.’

Haar mond viel open. ‘Wat zeg je nu? Bij wie was je aan de deur?’

‘Bij een oude man.’

Simone stond op en pakte me bij mijn schouders. Ze keek me indringend aan. ‘Wat heeft hij met je gedaan?’

‘Hij heeft me chocola gegeven.’

Simones ogen leken te veranderen in een fruitautomaat waarin vliegensvlug stemmingen voorbij schoten: verbazing, achterdocht, woede, bezorgdheid en ongerustheid tuimelden over elkaar heen. Uiteindelijk werd het ongerustheid: ‘Waarom gaf die man jou chocola? En wat deed je bij hem aan de deur?’

‘Ik had belletje bij hem getrokken. En ik kon niet wegrennen omdat ik vast bleef zitten aan zijn deur. En toen deed hij de deur open.’

‘En gaf hij je chocola?’

‘Ja.’

‘En toen?’

‘Toen zei hij dat ik weg moest gaan omdat hij het druk had.’

Simone knikte. Ongerstheid maakte plaats voor ontspanning. ‘En nu denk jij dat die oude man een kinderlokker is?’

‘Je hebt zelf gezegd dat ze kinderen snoep geven.’

‘Wilde hij dat je bij hem binnenkwam?’

‘Nee.’

‘Dat lijkt me dan geen kinderlokker. Hij heeft je toch niet naar zijn huis gelokt met verhalen over snoep of jonge hondjes die je mocht aaien?’

‘Nee. Ik ben er zelf naartoe gelopen.’

‘Hij had je gewoon een schop onder je kont moeten geven. Belletje trekken! Wiens idee was dat eigenlijk?’

Ik besloot dit schot voor open doel in te koppen: ‘Sven.’

‘O,’ klonk het koud.

De bel ging.

‘Daar zul je Eric hebben.’ Simone stond op. Snel keek ze in het kleine spiegeltje dat aan de zijkant van het keukenkastje hing. Ze streek door haar haren en liep naar de deur. Daar bleef ze staan. ‘Die Sven lijkt me toch geen geschikt vriendje voor je.’

Dat was dus voortaan duidelijk.

Simone bleef lang in de gang. Ik hoorde haar fluisteren met Eric. En giechelen. Ik haatte dat. En ondertussen was ik er nog niet van overtuigd dat die meneer Bergmans geen kinderlokker was. Ik besloot zijn huis en zijn straat te mijden. Zolang ik een kind was.